

16.08.2018 - 11:13

F-35'de Türk şirket krizi! İsrail fırsat bilip...

Türkiye'nin dışlanması, F-35 projesine 12 milyar dolarlık ek maliyet getirecek. Uçağın iki ana parçasının tek üreticisi Türk AYESAŞ. Terör uzmanı Schanzer: 'Biri lütfen acil durum planımız olduğunu söylesin' İsrail'in ise F-35'in parça tedariklerini sağlayan Türk firmalarının yerine İsrail Havacılık Endüstri (IAI) ve iki firmanın üretime hazır olduğunu söyleyerek kulis yaptığı öne sürüldü.

Washington merkezli düşünce kuruluşu FDD'nin Kıdemli Başkan Yardımcısı olan ve ABD Hazine Bakanlığı'nda bir dönem terör uzmanlığı yapan [Jonathan Schanzer](#), Türkiye'nin [F-35](#) projesinden dışlanmasının kriz çıkaracağını savundu. Schanzer sosyal medyadaki açıklamasında Türk firması AYESAŞ'ın F-35'in iki temel bileşeninin tek tedarikçi olduğunu belirterek, Türkiye'nin dışlanması durumunda her kesimin zarar göreceğini ve 12 milyar dolarlık ek maliyet getireceğini söyledi.

'BU KRİZ ÖNLENEBİLİRDİ'

Rıza Sarraf davasının bilirkişilerinden olan ve Türkiye'ye yönelik eleştiriyile tanınan Schanzer, "Biri lütfen bana bu bileşenler için acil durum planımız olduğunu söylesin. Türk dış politikasını dikkatle izleyen herhangi bir gözlemci bile bu krizi önleyebilirdi. Şu anda askeri aklımıza güvenebileceğimizi umuyorum" dedi.

TEK TEDARİKÇİ AYESAŞ

Gazete Vatan'dan İlker Akgüngör'ün haberine göre; F-35 savaş uçağının temel iki bileşeni olan füze uzaktan kumanda arabirimi ve panoramik kokpit ekranı elektronik kartlarının tek

tedarikçisinin Ankara merkezli Aydın Yazılım ve Elektronik A.Ş. (AYESAŞ) olması da Türkiye'yi F-35 programındaki önemli ortaklardan biri haline getiriyor. Zorlu Holding'e bağlı AYESAŞ, projeye yazılım tedarik eden tek Türk firması olarak biliniyor.

10 TÜRK FİRMASI ORTAK

Aralarında **ASELSAN**, Kale Havacılık, MiKES, Alp Havacılık, HAVELSAN, ROKETSAN, TUSAŞ/TAI gibi önemli firma ve kuruluşların da bulunduğu 10 şirket F-35 uçakları için, parça ve elektronik sistem üretimi ile motor bakımında tedarikçi olarak rol oynuyor. F-35 uçaklarını kullanacak Türk pilotlarının Arizona'daki Luke Hava Üssü'nde eğitimleri de devam ediyor.

12 MİLYAR DOLARLIK YÜK

Program kapsamında 100 adet F-35 uçağı almayı planlayan Türkiye, projenin başından itibaren programının 9 katılımcı ülkesinden biri olarak tedarik zincirinde yer alıyor. Türk şirketlerinin F-35 programına yaptıkları katkının toplamda 12 milyar dolara ulaşması bekleniyor. F-35 programına Türkiyesiz devam etmenin, diğer ortaklara 12 milyar dolardan fazla ek yük getireceği tahmin ediliyor.

'İKİ YIL KAYBEDERİZ'

Geçtiğimiz ay ABD Savunma Bakanı Jim Mattis, Türkiye'ye F-35 teslimatını engelleyeme çalışan Kongre'ye mektup yazarak, "Türkiyesiz olmaz" demişti. Mattis, "10 Türk şirketi bu projede yer alıyor. Türkiye 1 milyar dolar yatırım yaptı. Rahip ve S-400 kaygılarınızı anlıyorum ama Türkiye olmazsa F-35'lerin üretimi büyük sekteye uğrar, 2 yıl kaybederiz" diye yazmıştı.

'MALİYET ARTAR VE GECİKME OLUR'

Savunma sanayi araştırmacısı Arda Mevlütoğlu yaptığı değerlendirmede şunları söyledi:

"Türkiye F-35 projesinde 3. seviye ortak olarak yer alıyor. AYESAŞ yazılım bileşeni de olan donanım parçası üretiyor. Türkiye'nin projeye sağladığı katkılar bir süre sonra ABD tarafından tedarik edilebilir. TAI uçağın gövdesi için parça üretiyor ama AYESAŞ'ın ürettiği parçaların katma değeri daha yüksek. AYESAŞ'IN projede yer almamasının vereceği zarar kısa vadede daha çok olur. Türk firmalarının dışlanması hem maliyet hem de gecikme açısından sıkıntı yaratır. Ortada bir tedarik zinciri ve işleyen bir sistem var. Bu sistemin yerine yenisinin konulması süre alır."

İSRAİL: BİZ YAPARIZ!

Bu arada Türkiye'ye F-35 verilmemesi ya da performans artırıcı yazılımı olmaksızın Türkiye'ye teslim edilmesini isteyen İsrail'in tekrar devreye girdiği iddia edildi. İsrail'in, F-35'in parça tedariklerini sağlayan Türk firmalarının yerine İsrail Havacılık Endüstri (IAI) ve iki firmanın üretime hazır olduğunu söyleyerek kulis yaptığı öne sürüldü.

SON 24 SAATTE YAŞANANLAR

